

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2021 m. balandžio 29 d.

ES sanglaudos politikos finansinės priemonės: patikros užbaigiant programas rodo rezultatus

2007–2013 m. ES sanglaudos politikai valstybėse narėse buvo panaudota daugiau kaip 1 000 finansinių priemonių. Iš šiandien paskelbtos Europos Audito Rūmų naujos specialiosios ataskaitos matyti, kad buvo imtasi reikiamų veiksmų, siekiant patikrinti išlaidų finansavimo tinkamumą užbaigiant programas. Patikros davė apčiuopiamų rezultatų, nors kai kurios klaidos (iš kurių viena – didelė) liko neaptiktos. Tačiau iš esmės auditoriai pažymi, kad dauguma problemų, su kuriomis susidurta 2007–2013 m. laikotarpiu, buvo išspręstos.

Finansinės priemonės, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas (FISM), buvo palyginti naujas, tačiau svarbus ES sanglaudos politikos finansavimo metodas 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu. Jų įnašai iš viso sudarė 16,4 milijardo eurų, iš kurių 11,3 milijardo eurų sudarė bendrasis ES finansavimas iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo (ESF). Atliekant tinkamumo finansuoti patikras užbaigiant programas turėtų būti šalinamos įgyvendinimo metu pastebėtos klaidos ir trūkumai. Tačiau procesas trunka ilgai: praėjus septyneriems metams nuo 2007–2013 m. programavimo laikotarpio pabaigos, kai kurie patvirtinimo darbai tebevyksta.

„Audito ataskaitos, susijusios su 2007–2013 m. laikotarpiu, paskelbimas iš pirmo žvilgsnio šiandien gali atrodyti pasenęs dalykas — teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Ladislavas Balko. — Tačiau finansinės priemonės atlieka vis svarbesnį vaidmenį ES sanglaudos politikoje, todėl mūsų išvados yra savalaikės ir aktualios būsimam 2014–2020 m. užbaigimo procesui.“

Europos Komisijos pateiktos gairės pasirodė esančios savalaikės ir tinkamos. Tai buvo ypač naudinga, atsižvelgiant į 2007–2013 m. FISM teisės aktų nuostatų glaustumą. Be to, audito institucijų patikros iš esmės buvo veiksmingos. Tačiau dėl jų įgaliojimų apribojimų, susijusių su EIB grupės valdomomis priemonėmis, jos dažnai turėjo visiškai pasikliauti (ribotomis) EIB grupės išorės vertintojo ataskaitomis.

Iki 2020 m. pabaigos buvo visiškai užbaigta daugiau kaip 80 % sanglaudos veiksmų programų su FISM. Komisija jas išsamiai peržiūrėjo. Galiausiai dėl jų užbaigimo gali prireikti daugiau kaip 270 milijonų eurų vertės taisymų. Tačiau ES auditoriai pažymi, kad didžiausia jų nustatyta klaida nebuvo koreguojama. Komisija manė, kad 139 milijonų eurų išlaidos iš FISM, skirtos remti MVĮ

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Ispanijoje, buvo tinkamos finansuoti, nors 80 % lėšų buvo skirta didelėms korporacijoms (kai kurios net buvo biržinės bendrovės).

Dauguma 2007–2013 m. laikotarpiu nustatytų trūkumų buvo pašalinti 2014–2020 m. Gairės buvo dar labiau išplėtos, o nuostatų apimtis sanglaudos politiką reglamentuojančiuose teisės aktuose padidėjo dešimteriopai. Taip pat imtasi priemonių siekiant pašalinti audito institucijų įgaliojimų apribojimus EIB valdomoms priemonėms. Be to, mažiau tikėtina, kad 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu bus problemų, susijusių su MVĮ skirtų priemonių tinkamumu finansuoti, nes buvo nustatytos specialios lėšos.

Vis dėlto auditoriai įspėja apie likusias problemas ir išliekančius neaiškumus, kurie gali trukdyti veiksmingai užbaigti 2014–2020 m. laikotarpiu taikytas finansines priemones. Todėl jie rekomenduoja Europos Komisijai konsultuotis dėl dažniausių audito metu nustatytų klaidų. Jie taip pat prašo Komisijos nacionalinėms audito institucijoms pateikti aiškias gaires, kaip gauti patikinimą dėl finansinės priemonės išlaidų tinkamumo finansuoti užbaigiant programas.

Bendra informacija

Finansinės priemonės yra alternatyva tradicinėms dotacijoms, nes jomis teikiama kompensuotina finansinė parama. Tai daugiausia yra paskolos, garantijos, investicijos į nuosavą kapitalą ir kvazinuosavą kapitalą, kurios yra atnaujinamojo pobūdžio: pasibaigus sutartam grąžinimo terminui, lėšos turi būti reinvestuojamos panašiais tikslais, kad būtų pasiektas kuo didesnis viešųjų investicijų poveikis. 2007–2013 m. laikotarpio pabaigoje 25 valstybėse narėse buvo taikomos 1 058 pasidalijamojo valdymo finansinės priemonės.

Specialioji ataskaita Nr. 06/2021 „Sanglaudos politikos finansinės priemonės užbaigus 2007–2013 m. laikotarpį: patikrinimo darbas iš esmės davė gerų rezultatų, tačiau liko tam tikrų klaidų“ paskelbta 23 ES kalbomis Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).

Pastaraisiais metais Audito Rūmai paskelbė keletą audito ataskaitų dėl ES finansinių priemonių, įskaitant [Specialiąją ataskaitą Nr. 19/2016](#) „ES biudžeto įgyvendinimas finansinėmis priemonėmis: ko reikėtų pasimokyti iš 2007–2013 m. programavimo“; [Specialiąją ataskaitą Nr. 36/2016](#) „2007–2013 m. sanglaudos ir kaimo plėtros programų užbaigimo tvarkos vertinimas“ ir [Specialiąją ataskaitą Nr. 17/2018](#) „Komisijos ir valstybių narių veiksmais 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu pavyko išspręsti menko lėšų panaudojimo problemą, bet nepakankamai dėmesio skirta rezultatams“.

Šią vasarą planuojame paskelbti audito ataskaitą dėl Komisijos ataskaitų dėl sanglaudos išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo.

Audito Rūmai savo specialiąsias ataskaitas pristato Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės srities suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji jų ataskaitose pateiktų rekomendacijų dalis yra praktiškai įgyvendinamos.

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois, vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti, claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547